



อย่าหาว่าพ่อสอน “เรื่องภาษีการรับมรดก”

อลงกรณ์ เป็ชรบุรี*

หลังจากเหน็ดเหนื่อยกับการจัดงานศพให้พ่อมาหลายคืน คับนี้ฟอร์ดได้มีโอกาสพักผ่อนนอนหลับเต็มตาเสียที แต่มีวายด้วยความกังวลเรื่องภาษีการรับมรดก เนื่องจากพ่อได้ทิ้งมรดกไว้ให้จำนวนมาก เลยทำให้หลับๆ ตื่นๆ จนกระทั่ง...

ฟอร์ด : พ่อมาได้ยังไงครับ

พ่อ : พ่อเห็นลูกกังวลเรื่องภาษี ก็เลยจะมาให้คำแนะนำนะ

ฟอร์ด : ดีเลยครับ ผมไม่รู้เรื่องเลยกลัวถูกกรมสรรพากรประเมินภาษีครับ

พ่อ : พ่อศึกษาเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่ก่อนตาย แต่เล่าให้ลูกฟังไม่ทัน ตายเสียก่อน มีอะไรจะถามก็รีบเลยลูก พ่อมีเวลาไม่มาก

ฟอร์ด : ที่ผมสงสัยเรื่องแรกเลยก็คือ “มรดก” มันหมายถึงอะไรบ้างครับพ่อ

พ่อ : “มรดก” คือทรัพย์สินของผู้ตาย

ที่ตกทอดแก่ทายาท เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นย่อมตกทอดแก่ทายาท หรือเรียกว่ากองมรดกของผู้ตาย ได้แก่ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ด้วย ซึ่งทายาทของผู้ตายต้องรับสืบทอด ไปทั้งทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ตาย¹

ฟอร์ด : แล้วทายาทมีใครบ้างครับ

พ่อ : ทายาทมี 2 ประเภท คือ ทายาทโดยสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า ทายาทโดยธรรม ได้แก่ ผู้สืบสันดาน โดยคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่

“สรรพากรสาส์น” ปีที่ 72 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2568

* บัณฑิตชำนาญการพิเศษ กองกฎหมาย กรมสรรพากร

¹ มาตรา 1599 มาตรา 1600 และมาตรา 1601 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์



ให้ถือเป็นทายาทชั้นบุตรด้วย บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ตามลำดับ² กับทายาทโดย พิณัยกรรม ได้แก่ ผู้รับพิณัยกรรม³

พอร์ด : จันทัวผมก็ถือว่าได้รับมรดก จากพ่อในฐานะทายาทโดยธรรมสินะครับ ผมต้องเสียภาษีด้วยใช่ไหมครับพ่อ

พ่อ : ใช่แล้วลูก ลูกต้องเสียภาษีการรับ มรดกเมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตาย และ ทายาทผู้รับมรดกได้รับมรดกจากเจ้ามรดก แต่ละราย ไม่ว่าจะได้รับมาในคราวเดียวหรือ หลายคราว ถ้ามรดกที่ได้รับมาจากเจ้ามรดก แต่ละรายรวมกันมีมูลค่า เกิน 100 ล้านบาท ต้องเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เกิน 100 ล้านบาท โดยบุคคลต่าง ๆ จะต้องเสียภาษีการรับมรดก จากทรัพย์สิน ดังนี้ละลูก

1. บุคคลธรรมดาผู้มีสัญชาติไทย บุคคล ธรรมดาผู้มีได้มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ใน ราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้เสียภาษีจากทรัพย์สินทั้งที่อยู่ในประเทศไทย และนอกประเทศ สำหรับบุคคลธรรมดาผู้มีได้ มีสัญชาติไทยและมีได้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแต่ได้รับมรดก

อันเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ให้เสีย ภาษีจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

2. นิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย ได้แก่ นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย หรือ นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายในประเทศ ไทย หรือเป็นนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทยถือหุ้น เกินร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ในขณะที่มีสิทธิได้รับมรดก หรือเป็นนิติบุคคลที่ ผู้มีสัญชาติไทยเป็นผู้มีอำนาจบริหารกิจการ เกินกึ่งหนึ่งของคณะบุคคลซึ่งมีอำนาจบริหาร กิจการทั้งหมดเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยให้เสีย ภาษีการรับมรดกจากมรดกที่ได้รับเป็นทรัพย์สิน ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและนอกประเทศ

3. กรณีผู้ที่ได้รับมรดกเป็นนิติบุคคลที่ มิได้ถือว่าเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทย แต่ได้รับ มรดกอันเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ให้เสียภาษีจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย

แต่ไม่บังคับใช้ แก่มรดกที่เจ้ามรดก ตายก่อนพระราชบัญญัติการเสียภาษีการ รับมรดก พ.ศ. 2558 บังคับใช้ (ก่อนวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559) กับ มรดกที่คู่สมรสของ เจ้ามรดกได้รับจากเจ้ามรดก⁴

พอร์ด : สำหรับผมที่เป็นบุคคลธรรมดา ผู้มีสัญชาติไทยต้องเสียภาษียังงัยครับพ่อ

² มาตรา 1629 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

³ มาตรา 1603 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

⁴ มาตรา 3 ประกอบกับมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติการเสียภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558



พ่อ : ลูกได้รับมรดกจากพ่อหลายรายการเลยนะ คงต้องเสียเยอะเลย แต่มาก่อน ว่าใครได้รับยกเว้นการเสียภาษีการรับมรดกบ้าง⁵

1. บุคคลซึ่งได้รับเงินค่าใช้จ่ายในพระองค์จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี และบุคคลซึ่งได้รับเงินปี พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จบำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน

2. บุคคลผู้ได้รับมรดกที่เจ้ามรดกแสดงเจตนาหรือเห็นได้ว่ามีความประสงค์ให้ใช้มรดกนั้น เพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา กิจการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์

3. หน่วยงานของรัฐและนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการศาสนา กิจการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์

4. บุคคลหรือองค์การระหว่างประเทศตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาหรือตามหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกันกับนานาประเทศ

พอร์ด : ดินะครับ หากเป็นไปเพื่อกิจการศาสนา กิจการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์ก็จะได้รับยกเว้น

พ่อ : ใช่แล้วลูก

พอร์ด : พ่อครับ แล้วผมจะรู้ได้อย่างไรว่ามีทรัพย์สินอะไรบ้างที่ต้องเสียภาษีการรับมรดกละครับพ่อ

พ่อ : ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีการรับมรดก มีดังต่อไปนี้⁶

1. อสังหาริมทรัพย์
2. หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. เงินฝากหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันซึ่งอยู่ในประเทศไทย ที่เจ้ามรดกมีสิทธิเรียกถอนคืนหรือ สิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ได้รับเงินนั้นไว้
4. ยานพาหนะที่มีหลักฐานทางทะเบียน
5. ทรัพย์สินทางการเงินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

พอร์ด : พ่อครับ พ่อทิ้งมรดกไว้ให้ผมเยอะมาก ทั้งบ้านพร้อมที่ดิน ที่ดิน รถยนต์ หุ่นเงินฝาก ผมจะรู้ได้อย่างไรว่ามรดกที่ได้นอกจาก

⁵ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการเสียภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือรายชื่อของบุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือรายชื่อของบุคคล ที่ได้รับยกเว้นภาษีการรับมรดก และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีตรวจสอบติดตาม พ.ศ. 2560

⁶ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการเสียภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2559



เงินฝาก แต่ละรายการมีมูลค่าเท่าไร เพื่อช่วย
เล่าให้ฟังด้วยครับ

พ่อ : ไม่ยากลูก พ่อจะสอนวิธีคำนวณ
มูลค่าทรัพย์สินวันที่ต้องเสียภาษีการรับมรดก
ดังนี้ นะลูก⁷

1. อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย
ให้ถือเอาตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของ
อสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวล
กฎหมายที่ดินหักด้วยภาระที่ถูกรอนสิทธิตาม
หลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. อสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ
ให้คำนวณมูลค่า ดังนี้

(1) กรณีอสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ใน
ประเทศซึ่งมีราคาประเมิน ให้ถือเอาตามราคา
ประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อ
เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและ
นิติกรรมตามกฎหมายของประเทศนั้น

(2) กรณีอสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ใน
ประเทศซึ่งไม่มีราคาประเมิน ให้ใช้ราคา
ที่รับรองโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้รับการ
รับรองหรือความเห็นชอบให้เป็นผู้มีสิทธิ
ประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศที่
อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่

⁷ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558 ประกอบกับกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์การหัก ภาระที่ถูกรอนสิทธิในการคำนวณมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นมรดก พ.ศ. 2559 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ การคำนวณมูลค่าของ ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2559

(3) กรณีอื่น ๆ ให้ใช้ราคาตลาดใน
วันที่ได้รับมรดก

3. หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาด-
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ถือเอาราคา
ของหลักทรัพย์นั้นในเวลาสิ้นสุดเวลาทำการ
ของตลาดหลักทรัพย์ในวันที่ได้รับมรดก

4. หลักทรัพย์ที่ไม่ได้จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ใช้มูลค่า
ดังต่อไปนี้

4.1 หุ้นของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล ให้ถือมูลค่าหุ้นเท่ากับมูลค่าทางบัญชี
ในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนรอบระยะเวลาบัญชี
ที่ได้รับกรรมสิทธิ์ในหุ้น

4.2 ตัวเงินคลัง พันธบัตร ตัวเงิน
หุ้นกู้ ให้ใช้มูลค่าดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่มีการจำหน่ายครั้งแรก
ต่ำกว่าราคาไถ่ถอน ให้ใช้ราคาที่จำหน่าย
ครั้งแรก

(2) กรณีที่มีการจำหน่ายครั้งแรก
ไม่ต่ำกว่าราคาไถ่ถอน ให้ใช้ราคาไถ่ถอน

4.3 หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาด-
หลักทรัพย์ของต่างประเทศ ให้ถือเอาราคา
ของหลักทรัพย์ในเวลาสิ้นสุดเวลาทำการของ
ตลาดหลักทรัพย์ในวันที่ได้รับมรดก



4.4 หลักทรัพย์อื่นให้ถือตามราคา หรือมูลค่าในวันที่ได้รับมรดก

5. ยานพาหนะ

(1) รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ที่ จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ใช้ราคาประเมิน ราคารถสำหรับปีต่อากรแสดงปฎิมาประมว- รัชฎาการในการโอนกรรมสิทธิ์ซื้อขายที่กรม- การขนส่งทางบกกำหนด โดยให้คำนวณมูลค่า ตามราคาเฉลี่ยระหว่างราคาประเมินสูงสุด และราคาประเมินต่ำสุดของราคาประเมินรถ

(2) เรือ หรือเครื่องบิน ให้ใช้ราคา ประเมินที่ประเมินโดยบุคคลหรือหน่วยงาน ที่เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพของประเทศ นั้น ๆ เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินนั้น

(3) กรณีนอกเหนือจาก (1) และ (2) ให้ถือตามราคาตลาดในวันที่ได้รับมรดก

6. เงินฝาก หรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะ ทำนองเดียวกันที่เจ้ามรดกมีสิทธิเรียกถอนคืน หรือมีสิทธิเรียกร้อง จากสถาบันการเงินหรือ บุคคลที่ได้รับเงินนั้นไว้ การคำนวณมูลค่าให้ ถือเอามูลค่าของเงินฝากหรือเงินอื่นใดที่มี ลักษณะทำนองเดียวกัน รวมทั้งดอกเบี้ย หรือ ผลประโยชน์อื่นใดที่จะได้รับจากเงินดังกล่าว ในวันที่ได้รับมรดก

กรณีมูลค่ามรดกที่ได้รับเป็นเงินตรา

ต่างประเทศ ต้องคำนวณเงินตราต่างประเทศ เป็นเงินตราไทย โดยให้คิดตามอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขาย กับลูกค้า

พอร์ด : ยาวมากพ่อกับ เอาจังดีกว่า ผมขอทราบเฉพาะวิธีคำนวณมูลค่าทรัพย์สิน ที่ผมได้รับก็พ่อกับพ่อ

พ่อ : ได้เลยลูก

วิธีการคำนวณภาษีง่าย ๆ โดยลูกเอา มูลค่ามรดกที่ได้รับทั้งสิ้น หักด้วย ภาระหนี้สิน อันตกทอดมาจากการรับมรดก แล้วหักด้วย มูลค่ามรดกที่ไม่ต้องเสียภาษี คือ 100,000,000 บาท ส่วนที่เหลือก็คือมูลค่ามรดกที่ต้อง เสียภาษี

สำหรับอัตราภาษีที่ใช้ในการคำนวณภาษี การรับมรดก คือ⁸

1. ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีคำนวณและเสีย ภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของมูลค่ามรดกสุทธิ ที่ต้องเสียภาษี

2. แต่ถ้าผู้ได้รับมรดกเป็นบุพการี หรือ ผู้สืบสันดาน ให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของ มูลค่ามรดกสุทธิที่ต้องเสียภาษี

พอร์ด : อย่างนี้ผมก็เสียภาษีในอัตรา ร้อยละ 5 ของมูลค่ามรดกสุทธิที่ต้องเสียภาษี ใช่มั๊ยครับพ่อ

⁸ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558



พ่อ : ใช้แล้วลูก เพราะว่าลูกเป็นผู้สืบ
สันดานของพ่อไง และที่สำคัญลูกต้องไปยื่น
แบบแสดงรายการภาษีการรับมรดก (ภ.ม.60)
และชำระภาษีภายใน 150 วันนับแต่วันที่ได้รับ
มรดกนะลูก ไม่งั้นลูกต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ
1.50 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินภาษี
ที่ต้องชำระ⁹

พอร์ด : ครี๊บ ผมจะทำตามที่พ่อสอน
พ่อจะไปแล้วเหอครี๊บ ไปไหนบอกได้มั้ยครี๊บ

พ่อ : ใช้พ่อจะไปแล้วลูก เรื่องภาษีมรดก
ยังไม่จบเหอครี๊บ แต่ตอนนี้พ่อจะไปที่ชอบที่
ชอบก่อนแล้วพบกันใหม่นะลูก

พอร์ดตื่นขึ้นมากลางดึก นั่งนึกทบทวน
เรื่องราวที่เกิดขึ้นเหมือนจริงมาก ๆ ไม่น่าเชื่อ
ว่าจะเป็นแค่ความฝัน “พ่อนะพ่อยังไม่วายเป็น
ห่วงลูกคนนี้ ต่อไปนี้พ่อไม่ต้องห่วงอะไรแล้วนะ
ขอให้พ่อมีความสุขในสัปดาห์ภพนะครี๊บพ่อ
แล้วผมจะหมั่นทำบุญไปให้พ่อนะครี๊บ”



⁹ มาตรา 17 ถึงมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ. 2558